

Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Devletleri arasında kapsamlı işbirliğini teşvik etmek amacı ile 2009'da uluslararası bir örgüt olarak kurulmuş; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Türkmenistan, Özbekistan ve diğer Türk devletleri arasında ekonomiden yatırımlara; tarımdan sağlığa; sosyal ve kültürel etkileşimden edebiyat ve sanata; bilim ve teknolojiden barış ve kardeşlik politikalarına varıncaya kadar çok geniş bir yelpazede çalışmalara başlayarak günümüze kadar büyük bir yol kat etmiş; bugün bu bağın Ortak Türk Bayrağı ve Ortak Türk Alfabesi'yle taçlanması geleceğe dair işbirliği umutlarını daha da pekiştirmiştir. Elinizdeki bu çalışma da Türk Dünyası arasında akademik anlamda başlayan işbirliklerinin geniş bir yelpazede ele alındığı ve bu oluşuma bilimsel cephesiyle katkı sunan Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu'nda sunulan bildirilerin kitaplaşmasından ibarettir. Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi iş birliği ile 29-31 Mayıs 2024 tarihlerinde hibrit olarak düzenlenen sempozyumun yüz yüze oturumları Türk Dünyasının manevî mimarlarından Ahmet Yesevi'nin ülkesi Türkistan'da gerçekleştirmiş ve tüm oturumlarda 156 sunum yapılmıştır. Elinizdeki kitap, gelen metinler arasından hakemlerin değerlendirmeleri sonucunda 40'ı yabancı uyruklu; 35'i Türk akademisyenin Türk dünyası ve fikir hareketlerine dair yazdıkları 64 makaleden oluşmaktadır.

hiperyayın

Sosyal medyada bizi takip edin: /hiperkitaptr /hiperkitaptr

Bu kitabı Hiperkitap dijital kütüphanesinden tam metin olarak görüntüleyebilirsiniz.

TURKIC WORLD RENEWAL PERIOD
INTELLECTUAL MOVEMENTS INTERNATIONAL SYMPOSIUM
 (29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)
PROCEEDING BOOK
TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ
FİKİR HAREKETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU
 (29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)
BİLDİRİ KİTABI

Editörler
Zeki TAŞTAN • Erlan ALAŞBAYEV

TURKIC WORLD RENEWAL PERIOD
INTELLECTUAL MOVEMENTS INTERNATIONAL SYMPOSIUM
 (29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)
PROCEEDING BOOK
TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ
FİKİR HAREKETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU
 (29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)
BİLDİRİ KİTABI

Editörler
Zeki TAŞTAN • Erlan ALAŞBAYEV

hiperyayın

**TURKIC WORLD RENEWAL PERIOD INTELLECTUAL
MOVEMENTS INTERNATIONAL SYMPOSIUM
(29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)**

PROCEEDING BOOK

**TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ FİKİR
HAREKETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU
(29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)**

BİLDİRİ KİTABI

Editörler

Zeki TAŞTAN

Erlan ALAŞBAYEV

Hiperyayın 118
Araştırma-İnceleme

e-kitap: 69

Editörler
Zeki TAŞTAN, Erlan ALAŞBAYEV

Genel Yayın Yönetmeni
Hatice BAHTİYAR

Mizanpaj
Meral GÖK

Kapak
Kenan TEMİZEL

Yayıncı Sertifika No: 16680

e. ISBN: 978-625-6078-48-2

İstanbul, Aralık, 2024

Yayıncı Sertifika No: 16680

Copyright© Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın telif hakları, 5846 sayılı yasanın hükmüne göre, kitabı yayımlayan Hiperlink Eğt İlet. Yay. Gıda San. ve Paz. Tic. Ltd. Şti. ve Zeki Taştan, Erlan Alaşbayev'e aittir. Yayıncının ve yazarın izni olmaksızın elektronik ve mekanik herhangi bir kayıt sistemi veya fotokopi ile çoğaltılamaz, kopyalanamaz. Ancak kaynak gösterilerek kısa alıntı yapılabilir.

Her hakkı mahfuzdur. Bu kitapta yayınlanan yazıların etik, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazar(lar)a aittir.
Yayınevi uluslararası bir yayınevidir.

Turkic World Renewal Period Intellectual Movements International Symposium 29-31 May 2024, Türkistan Proceeding Book = Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu (29-31 May 2024, Türkistan) Bildiriler Kitabı / editör Zeki Taştan, Erlan Alaşbayev.—1. Baskı . -- İstanbul : Hiperyayın, 2024.

576 sayfa: şekil, tablo; 21 cm. – (Hiperyayın; 1118, e-Kitap; 69)

e- ISBN: 978-625-6078-48-2

Kaynakça bölüm sonlarındadır.

1.Türk halkları. 2.Türkler – Etnik kimlik. 3. Türkler – Uygarlık. I. Taştan, Ziya. II. Alaşbayev, Erlan. III. Dizi.

DS26/T87 2024

909.049 2024

GENEL SATIŞ PAZARLAMA VE YAYINEVİ

Hiperlink Eğt İlet. Yay. Gıda San. ve Paz. Tic. Ltd. Şti
Tozkoparan Mah. Haldun Taner Sok. Alparslan İş Merkezi
No: 27 Kat: 6 D: 21 Merter- Güngören / İstanbul
Telefon: 0212 293 07 05-06 Faks: 0212 293 56 58
www.hiperlink.com.tr / info@hiperlink.com.tr

Prof. Dr. Zeki TAŞTAN

İlk ve orta öğrenimini Ağrı'da tamamladı. Liseyi birincilikle bitirdi. 1988'de Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 1989'da Kırşehir Merkez Kale Ortaokulu'na Türkçe Öğretmeni olarak atandı. 1994'te Van YYÜ, Eğitim Fakültesi, Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümünde Araştırma Görevlisi oldu. 2000'de, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde "Türk Edebiyatında Tarihî Romanlar" teziyle doktor unvanını aldı. 2003'te Yardımcı Doçent; 2009'da doçent; 2014'te profesör oldu. 2012'de Universty of Utah (Amerika);

2014'te Al-Farabi Üniversitesi'nde (Kazakistan) misafir öğretim üyesi olarak görev yaptı. Üniversitede, Edebiyat Fakültesi Dekanlığı, bölüm başkanlıkları, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Başkale Meslek Yüksek Okulu, Stratejik Araştırmalar Müdürlüğü'nün yanı sıra Van İl Kültür ve Turizm Müdürü olarak da görev yapan Taştan, hâlen Türkçe Öğretim ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü (TÖMER) görevini yürütmektedir. Türkiye'de ve yurt dışında birçok ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılara katılan; telif ve müşterek kitapları, kitapta bölümleri, editörlükleri ve makaleleri bulunan Taştan, evli ve üç çocuk babasıdır. Taştan'ın telif ve editörlükleri olan kitaplarından bazıları şunlardır:

Şimal Rüzgârı (2006); *Recep Bilginer'in Tiyatroları* (2009); *Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Eserlerinde Mahalle Hayatı* (2014); *Türk Romanında Fatih ve Fetih* (2010); *Felsefe-Edebiyat Sempozyumu* (2015); *Edebiyat Fakültesi Panelleri* (2017); *Edebiyat Fakültesi Öğrenci Panelleri* (2018); *Türk Dili ve Edebiyatı Alanında Hazırlanan Doktora Tezlerinin Dünyü Bugünü* (2019); *Prof. Dr. Kâzım Yetiş Armağanı* (2019); *Ziya Paşa'nın Arz-ı Hâl'i* (2019); *Sosyal Bilimlerde Akademik Araştırmalar I* (2019); *Uluslararası Prof. Dr. Fuat Sezgin Bilim Tarihi Sempozyumu* (2019); *Göç Bibliyografyası I, Tezler* (2019); *Ağrı / Akademik Makaleler I* (2018), *Ağrı / Akademik Makaleler II* (2019), *Türk Edebiyatı Araştırmaları I* (2019), *Türk Edebiyatı Araştırmaları II* (2020); *100 Ülke 100 Marş İstiklal Marşı* (2021); *Göç Bibliyografyası II, Makaleler* (2021); *Türk Şiirinde Şehadet* (2021); *Şahsiyet ve Şaheserler Manzumesi Mehmet Akif, İstiklal Marşı, Çanakkale Şehitlerine* (2022); *21. Yüzyıl Türk Şiiri - Şairler Akımlar Sorunlar* (2022); *İstiklal Marşı 100 Yıllık Bibliyografya* (2022); *Evlia Çelebi'nin İzinde: Van ve Çevresi* (2023); *Edebiyat ve Hayat* (2023); *Şiirimizin Kadın Kahramanları* (2023); *12 Eylül Tiyatrosu* (2023); *Tarihî Roman ve Romanda Tarih V* (2024).

Erlan Alaşbayev JURABEKULI

30 Kasım 1979 doğumlu, evli, PhD unvanına sahip bir filolog, Türkolog ve Türk Dili ve Edebiyatı uzmanıdır. 1997-2001 yıllarında Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı ile Kazak Dili ve Edebiyatı eğitimini tamamlayarak filolog unvanını almıştır. 2006-2008 yıllarında yüksek lisansını, 2010-2016 yıllarında ise Gazi Üniversitesi'nde Eski Türk Edebiyatı alanında doktorasını tamamlamıştır. 2001-2010 yıllarında Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde Türkçe öğretmeni olarak görev yapmış, 2010'dan itibaren Müttevelli Heyeti Başkanlığı'nda bilimsel araştırmacı olarak çalışmıştır. 2017 yılından bu yana Türk Filolojisi Bölümü'nde Dr. Öğr. Üyesi ve Kıdemli Bilimsel Araştırmacı olarak görev yapmakta olup, Türk Dil Kurumu Uluslararası Yayınlar Konseyi Üyeliği ve Filoloji Fakültesi Dekan Yardımcılığı gibi çeşitli sorumluluklar üstlenmiştir.

22 yıllık akademik deneyimiyle Mesleki Türkçe, Eski Türk Edebiyatı, Osmanlı Türkçesi ve Eski Anadolu Türkçesi gibi dersler veren Dr. Alaşbayev; Türkiye Cumhuriyeti Kazakistan Büyükelçisi Teşekkür Belgesi (2012) ve Ahmet Yesevi Üniversitesi 30. Yıldönümü Madalyası (2023) gibi ödüllerle onurlandırılmıştır.

TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ FİKİR HAREKETLERİ
ULUSLARARASI SEMPOZYUMU
(29-31 MAY 2024, TÜRKİSTAN)

BİLDİRİ KİTABI

Ortak Türk Alfabeti		
		
IPA ST	IPA ST	IPA ST
Aa [a] [a]	ıı [u] [y]	Rr [r] [r]
Bb [b] [b]	İi [i] [i]	Ss [s] [s]
Cc [ç] [ç]	Jj [ɟ] [ɟ]	Şş [ʃ] [ʃ]
Çç [tʃ] [tʃ]	Kk [k] [k]	Tt [t] [t]
Dd [d] [d]	Qq [q] [q]	Uu [u] [u]
Ee [e] [e]	Ll [l] [l]	Ūū [ʊ] [ʊ]
Əə (Ää) [æ] [ä]	Mm [m] [m]	Üü [y] [y]
Ff [f] [f]	Nn [n] [n]	Vv [v] [v]
Gg [g] [g]	Ññ [ɲ] [ɲ]	Yy [j] [j]
Ğğ [ɣ] [ɣ]	Oo [o] [o]	Zz [z] [z]
Hh [h] [h]	Öö [œ] [ö]	
Xx [x] [x]	Pp [p] [p]	

IPA: Uluslararası Fonetik Alfabe
ST: Sovetskaya Tyurkologiya Yayın Kurulu tarafından kabul edilen Latin harflerine dayalı Uluslararası Fonetik Transkripsiyon (1974)

Editör Kurulu

Janar Süyincanova

Sema Yıldız

Bağdat Yertayeva

Gökçe Onat Yıldırım

Jupar Tanauova

İÇİNDEKİLER

Kongre Künyesi.....	15
Bilim ve Danışma Kurulu	17
Kongre Programı	21
Sunuş	31
<i>Prof. Dr. Zeki Taştan</i>	

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Türk Çağı ve Üniversitemiz	35
<i>Janar TEMİRBEKOVA</i>	
Misyon ve Vizyonumuz Hakkında.....	36
<i>Naci GENÇ</i>	
Türk Dünyası: Dilde, Fikirde, İş'te Birlik	37
<i>Musa Kâzım ARICAN</i>	
XXI. Yüzyıl Türk Birliğinin İnşasında Orta Asya Türk Arkeolojisi Araştırmaları ve Kurumsallaşmanın Önemi.....	40
<i>Oktay ÖZGÜL</i>	
Türk Dünyası ve TÜKSOY	42
<i>Sayit YUSUF</i>	

BİLDİRİLER

Fikir Hareketlerinde Kavramlar Hiyerarşisi.....	45
<i>Muharrem DAYANÇ</i>	
XX. yy. Fikir Hareketlerinin Beslendiği Kaynağı Doğru Okumak	53
<i>Gıyasettin AYTAŞ</i>	
Osmanlı Devleti'nde Fikir Ayrılıklarının Tarihsel Gerekçeleri	66
<i>Fethi NAS</i>	
Osmanlı Devletinde Yenileşme Dönemi Fikir Hareketi Olarak Türkçecilik ve Namık Kemâl'in Mektuplarında Türkçe Algısı.....	71
<i>Hüseyin YILDIZ</i>	
Türk Şiirinde Türk Birliği Algısı	87
<i>Nurullah ÇETİN</i>	
Türk Dünyası Yenileşme Döneminde “Medyada Birlik”in Mümkünatı	111
<i>Aslı YURDİGÜL</i>	
Türk Dünyasına Kültürlerarası İletişim Perspektifinden Bakmak.....	119
<i>Aslı YURDİGÜL, Kübra ERBAYRAKÇI</i>	

Türk Dünyasında Ortak Dış ve İç Güvenlik Politikası Oluşturma Çabası: Görüş Benzerlikleri ve Farklılıkları	132
<i>Fatih DEMİRCİOĞLU, Halil Emre DENİŞ</i>	
Süleyman Demirel'in Türk Dünyasına Bakış Açısı	139
<i>Derya ŞİMŞEK</i>	
Türk Dünyasında Kurumsallaşma Hareketleri.....	145
<i>Esra SEZER</i>	
Lise Müfredat Programı Esbab-ı Mucibe Lahiyası'nda Türk Dünyası Edebiyatları (R. 1340 / M. 1924)	162
<i>Ferhat KAYACAN</i>	
Ortaöğretim Seviyesinde Okutulan "Ortak Türk Edebiyatı" Ders Kitabındaki Şiirlerde Millî Duygu ve Kültür.....	167
<i>Aslıhan KELEŞ KURTOĞLU</i>	
Küresel Dünya Bağlamında Türkçe Konuşulan Kültür.....	175
<i>Jıldız URMANBETOVA</i>	
Türk Dünyasında Gastronomi: Lezzetin İzinde Dil, Tarih ve Kültür.....	183
<i>İrfan YURT</i>	
Problems of Language, History and Culture in The Turkic World: Semantic Characteristics of Recipes And Instructions For The Preparation of Uzbek National Dishes	192
<i>Nargiza ABDURAKHMANOVA NUSRATULLAYEVNA, İbratbek Nematillayev SHUXRATBEK O'G'LI</i>	
Sıratı müstakim ve Sebilürreşad Dergileri Kapsamında Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya, Çin ve İran Türkleri/Müslümanları Arasındaki Münasebetler.....	196
<i>H. Yasemin MUMCU</i>	
Türkçülüğü Yeniden Üretmek-Ziya Gökalp'in Küçük Mecmua Dönemi	213
<i>Şener Şükrü YİĞİTLER</i>	
Türk Eğitim Tarihinde Usul-i Cedit Hareketi ve Günümüz Eğitime Yansımaları.....	227
<i>Fatih VEYİS, Ayşegül KAYAR MUSLU</i>	
Jadid Matbuotida Mumtoz Manbalar Tadqiqi.....	232
<i>Orzigul Hamroyeva JALOLOVNA</i>	
Ceditçilik Fikir Akımının Tatar Şair Abdullah Tukay'ın Şiirlerine Yansıması.....	237
<i>Erkan KARAGÖZ</i>	
Ceditçilikten Komünistliğe: H. Sähetmıradov Örneği.....	248
<i>Tahir AŞİROV</i>	
Gelenek ve Modern Arasında Bir Çıkış Yolu Usul-i Cedit Bağlamında İsmail Gaspıralı'nın Eğitim Düşüncesi Üzerine Bir İnceleme	252
<i>Orhan Gazi GÖKÇE</i>	
Türk Dünyası'nda Modern Bir Reformist: Gaspıralı İsmail Bey (1851-1914) ve Eğitim Reformu.....	259
<i>Güneş GULİYEVA YILMAZ</i>	

Gaspıralı'da Bir Anlatı Stratejisi Olarak Karşıolgusalılık: <i>Darırrahat Müslümanları</i> ve "Kadınlar Ülkesi"	271
<i>Murat GÜR</i>	
"Dilde Birlik" Fikri Kapsamında Dinî Söz Varlığına Bakış.....	277
<i>Fulya AKMAN</i>	
Mekânın Hafızası ya da Mekâna Tutunan Hafıza Şakir Selim'in Şiirlerinde Kırım	283
<i>Salim ÇONOĞLU</i>	
Bir Kırım Tatar Aydınının Gözünden Kırım Tatar Edebiyatı ve Kültür Hayatına Dair Notlar: Şakir Selim ve Qırımname-Tamçılar Kitabı.....	288
<i>Işıl İŞİKTAŞ SAVA</i>	
I. Жансүгіров Шығармашылығын Оқыту Арқылы Оқушылардың Сыни Ойлау Дағдысын Дамыту	295
<i>Pakizat ADİYEVA, Alisher MURATBAYEV</i>	
Ürkün Ayaklanması Ekseninde Şekillenen Türk Romanında "Efendi"	300
<i>Tolga BAYINDIR</i>	
Rusya'nın Kırgızlara Yönelik Dil Politikası	305
<i>Gülzar ZAKERYAYEVA</i>	
Ақыт Үлімжіұлы Шығармаларының Зерттелуі Жайлы Деректер	309
<i>Б.Т. МЫРЗАГЕЛДИЕВА</i>	
Kazakistan Sineması ve Mitoloji	317
<i>Yusuf YURDİGÜL, Mustafa GÜLSÜN</i>	
Dükenbay Dosjanov'un "Farabi" Adlı Eserinde Kendilik Kültürünün İzleri Üzerine Bir Değerlendirme	324
<i>Sema ÖZHER</i>	
Түркістан Жастарының Еуропаға Оқуға Жіберілуі Және Жавлон Жовлиевтің «Қорықпа» Романының Идеялық Мәні	331
<i>Асел Турлыяхметовна ОНГАРОВА</i>	
Ясауи Хикметтерінен Орын Алған Құран Аяттары	336
<i>Н.Б. МАНСУРОВ</i>	
Ali Şir Nevâî'nin "Mahbûbu'l- Kulûb"ü ile Abay Kunanbayev'in "Kara Söзler"inin Karşılaştırmalı Bir Anlatım Denemesi	345
<i>Mislina DERDİYOK</i>	
Creation And Development of Relations Between Azerbaijan And Kazakhstan.....	359
<i>Samirə MƏMMƏDOVA</i>	
Güneybatı Altaylar'ın Bir Erken Devir Metalurji Merkezi: Kanay Yerleşimi	363
<i>Leila KUTLU</i>	
Timurlu Rönesansı Dönemi, İtalyan Rönesansı Kadar Prestijli Bir Orta Asya Rönesansı.....	375
<i>Derya SOYSAL</i>	

Tarihte Orta Asya Kadınının Konumu.....	386
<i>Derya SOYSAL</i>	
Özbekistan Jeopolitiği: Avrupa Birliği için Stratejik Değeri	394
<i>Medihanur ARGALI, Derya SOYSAL</i>	
Role of Central Asia's Turkic Culture Era in Development and Enlightenment.....	408
<i>Shakhnozakhon ARSLANBEKOVA</i>	
Zakat System in The Bukhara Emirate Before The Invasion of The Russian Empire	413
<i>Avazbek GANIYEV</i>	
Краткая История Шиитов Мавераннахра И Особенности Их Ритуалов (На Примере Бухарских И Самаркандских «Ирони»)	419
<i>Шухрат Тохмиев РУСТАМОВИЧ</i>	
Modernleşme Öncüsü M. F. Ahundzade'yi (1812-1878) Yeniden Okumak (?). Aydın Balayev ve Kamil Veli Nerimanoglu'nun Yaklaşımları Üzerine Eleştirel Bir Bakış	428
<i>Ali ASKER</i>	
Seasonal Ceremonies in The Folklore of The Peoples of Azerbaijan and Great Britain	440
<i>Vefa İBRAHİM</i>	
Karabağ Manileri (Bayatı) ve Endülüs Edebiyatında “Vatan Hasreti” Kavramı.....	445
<i>Sureyya ALİZADE</i>	
Sürəyya Ağaoğlunun “Bir Ömür Belə Keçdi: Səssiz Gəmini Gözlərkən” Əsərində Fakt Və Sənədin İki Müstəqil Hadisə Kimi Təzahürü.....	451
<i>Salidə ŞƏRİFOVA</i>	
Eski Türk Dilinin ve Kültürünün Tanıtılmasında Müzelerin Rolü: Gobustan Müzesi Örneği.....	466
<i>Nazmi ŞEN</i>	
Azərbaycan Siyasi Təfəkküründə Cümhuriyyət Düşüncəsinin Oluşumunun Tarihi Arka Planı (1917-1918)	483
<i>Gıyas ŞÜKÜROĞLU</i>	
Orta Asya'da Bilimsel Ve Pedagojik Yaratıcı Faaliyet Gösteren Karabağ'ın Önemli Aydınları	492
<i>Parvin ALİZADA</i>	
Ortak Türk Kültürü Olan Âşıklık Geleneğinde Tanrıçılık İnançları	497
<i>İlhame GESEBOVA</i>	
Жаһандық Дәуірде Фольклор Мұраларын Қолданысқа Ендірудегі Жаңа Әдістер	503
<i>Пакизат АДІЕВА, Жанар СУИНЖАНОВА</i>	
Түркі Тілдеріндегі Фразеологизмдер Және Олардың Зерттелуі.....	508
<i>Лайло Рахимовна РАУПОВА*, Шахло Джамаловна НАРАЛИЕВА</i>	
Систематический Анализ Топонимов.....	513
<i>Mumin Turdibekov TURAYEVICH</i>	
Çağdaş Türklerin Dil Entegrasyonu, Ana Dili ve Eski Yazısı	519
<i>Bijomart KAPALBEK</i>	

Etymological Analysis of Binary Opposition of “Bakht And Bakhtsizlik” (Happiness and Unhappiness)	525
<i>Shakhida Shakhabitdinova HOSHIMOVNA, Madina Kasimova ZAYNOBIDINOVNA</i>	
Techniques of Correcting Grammatical and Phonetic Mistakes	532
<i>Ulbosyn Karakulova ERZHANOVNA, Abdiakhmet Amangeldy BAQYTZHANULU</i>	
Коммуникациялық Тілдерді Оқыту Мотивациялық Фактор Ретінде	537
<i>O.A. TEMPEL</i>	
Мәтінмен Жұмыс Жасаудың Негізгі Жолдары.....	540
<i>Мадина АБДУЛХАНОВА</i>	
Linguoculturological Characteristics of Phraseological Units in The World of Turkic Languages	546
<i>Gulnozaxon MIRZAYEVA</i>	
Türk Atasözlerinde Ünvan Grupları.....	551
<i>Şahin YILDIZ</i>	
Тіл Үйренушілерге Мәтін Арқылы Сөздік Қорын Арттыру Жолдары	556
<i>Мадина АБДУЛХАНОВА</i>	
Forming Correct Speaking Skills in Primary Class English Language Lessons With The Help of Poems and Rhymes.....	562
<i>Makhash Nurzhaina ZHOLBARYSKYZY</i>	
Ar Мен Vr Технологиясы Арқылы Оқушылардың Фольклорды Үйренудегі Мотивациясы Мен Белсенділігі	566
<i>Пакизат АДИБЕВА, Ғалия ЖАПИШЕВА</i>	

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ FİKİR HAREKETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

TARİHİ VE YERİ

29-31 Mayıs 2024

TÜRKİSTAN

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Kültür Merkezi Büyük Salon

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Şenay Baydaş, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. Zeki Taştan, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. Jabbor Eshankul, Ali Şir Nevai Müzesi

Prof. Dr. Juliboy Eltazarov, Semerkant Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Marufcan Yoldaşev, Taşkent İktisadiyat Ve Pedagoji Enstitüsü

Prof. Dr. Şakir İbrayev, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Tınısbek Konıratbayev, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Ü.

Prof. Dr. Bekir Koçlar, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. H. Eray Çelik, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Doç. Dr. Abdulkadir Öztürk, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Doç. Dr. Aynaş Oşibaeva, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Doç. Dr. Erdal Aydoğmuş, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi

Doç. Dr. İlhame Gasebova, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi

Doç. Dr. Kuralay Toktarbay, Alihan Bökeyhanov Üniversitesi

Dr. Öğrt. Üyesi Halil Çetin, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

(Yazılan yazılardan yazarları sorumludur.

Kitap akademik doçentlik ve teşvik kriterlerini sağlamaktadır.)

BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Abdullah Eren, Ordu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Abidin Temizer, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Buran, Fırat Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Alfiya Yusupova, Kazan Federal Üniversitesi, Tataristan
- Prof. Dr. Ali Selçuk, Erciyes Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Alpaslan Âşık, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
- Prof. Dr. Anar Salkımbay, El-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, Kazakistan
- Prof. Dr. Bakhtiyor Abdushukurov, Ali Şir Nevai Üniversitesi, Özbekistan
- Prof. Dr. Beyhan Kesik, Giresun Üniversitesi Türkiye
- Prof. Dr. Bilgehan A. Gökdağ, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Cavit Qasimov, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Cemile Kınacı Baran, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Faruk Alaeddinoğlu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Fatih Ünal, Ordu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ferhat Korkmaz, Batman Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Feyzi Ersoy, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Ege Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Hakan Özdemir, Giresun Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Hava Selçuk, Erciyes Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Kasımcı Sadıkov, Taşkent Devlet Şarkşinaslık Üniversitesi, Özbekistan
- Prof. Dr. Kemal Polat, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
- Prof. Dr. M. Fatih Kirişcioğlu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Melih Erzen, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Mesut Tekşan, Ordu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Muhtar Kâzımoğlu-İmanov, Azerbaycan Milli İlimler A., Azerbaycan
- Prof. Dr. Şakir İbrayev, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi
- Prof. Dr. İslam Jemeney, Al - Farabi Kazak Milli Üniversitesi, Kazakistan
- Doç. Dr. Hossein Khoshbateni, Tabriz Üniversitesi, İran
- Prof. Dr. Marufjon Yuldashev, Özbekistan Devlet Sanat Ve Medeniyet Enstitüsü
- Prof. Dr. Jabbor Eshonkul, Özbekistan Bilimler Akademisi Ali Şir Nevai Müzesi
- Prof. Dr. Necip Fazıl Duru, Ordu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Nevzat Özkan, Erciyes Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Nodirxon Khasanov, Özbekistan Milli Üniversitesi, Özbekistan

Prof. Dr. Oktay Özgöl, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Ramiz Asker, Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Sadullah Gülten, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Salim Küçük, Ordu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selma Baş, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yavuz Kartallıoğlu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Juliboy Eltararov, Semerkant Devlet Üniversitesi, Özbekistan.
Doç. Dr. Azra Abadzić Navaey, Zagreb Üniversitesi, Hırvatistan
Doç. Dr. Bakıtbek Cayloobaev, Cusup Balasagın Kırgız Milli Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Dinçer Apaydın, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Erkan Karagöz, Uluslararası Saraybosna Üniversitesi, Bosna Hersek
Doç. Dr. Faik Elekberli, Milli Bilimler Akademisi, Azerbaycan
Doç. Dr. Gönül Erdem Nas, Zagreb Üniversitesi, Hırvatistan
Doç. Dr. Gülimjan Jılkıbay, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi
Doç. Dr. Halit Aşlar, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. İlhame Gesebova, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Azerbeycan
Doç. Dr. Jazira İsayeva, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Doç. Dr. Konakbay Turdıbaev, Berdak Karakalpak Devlet Üniversitesi, Özbekistan
Doç. Dr. Mahsud Kurbanıyazov, Berdak Karakalpak Devlet Üniversitesi, Özbekistan
Doç. Dr. Olimcon Duysenbayev, Berdak Karakalpak Devlet Üniversitesi, Özbekistan
Doç. Dr. Pakizat Adiyeva, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Ü., Kazakistan
Doç. Dr. Seyfettin Altaylı, Bakü Avrasya Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Totu Koşenova, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Öğr. Üyesi Nazım Muradov, Lefke Avrupa Üniversitesi, Kktc
Dr. Öğr. Üyesi Dženana Bračkov, Uluslararası Saraybosna Üniversitesi, Bosna Hersek
Dr. Armağan Zöhre, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Kazakistan
Dr. Elmira Adilbekova, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Ercan Argınbayev, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Janar Süyinjanova, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi
Dr. Mehdi Rezaei, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Kazakistan
Dr. Kenan Semiz, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Kazakistan
Dr. Mustafa Giritlioğlu, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Nurlan Mansurov, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Senbek Utebekov, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Tolga Bayındır, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Dr. Yerlan Alaşbayev, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Öğr. Gör. Akmaral Serikbaeva, Berdak Karakalpak Devlet Üniversitesi, Özbekistan

SEKRETERYA

Dr. Senbek Utebekov, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Dr. Halil Çetin, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Dr. Serbest Zıyanak, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Doç. Dr. Vural Öntürk, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Öğrt. Üyesi Şahin Yıldız, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Gamze Özok, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

PROGRAM

TÜRK DÜNYASI YENİLEŞME DÖNEMİ FİKİR HAREKETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

Açılış

Tarih : 29 Mayıs 2024
Saat : 10.00
Yer : Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Kongre Salonu

Milli Marşların Okunması

Açış Konuşmaları

Dr. Janar Temirbekova, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Naci Genç, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Rektör V.

Prof. Dr. Musa Kâzım Arıcan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü, Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanı

Prof. Dr. Oktay Özgül, Kırgızistan-Manas Üniversitesi Genel Sekreteri

Sayit Yusuf, Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Genel Sekreter Yardımcısı

Açılış Oturumu

İSTANBUL OTURUMU	
Moderatör: Prof. Dr. Zeki Taştan	
Oturum Salonu: Kültür Merkezi Büyük Salon	
Davetli Konuşmacılar	
Prof. Dr. Şakir İbrayev	Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi
Prof. Dr. İslam Jemeney	Al - Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Doç. Dr. Hossein Khoshbateni	Tabriz Üniversitesi
Prof. Dr. Marufjon Yuldashev	Özbekistan Devlet Sanat ve Medeniyet Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Jabbor Eshonkul	Özbekistan Bilimler Akademisi Ali Şir Nevai Müzesi Müdürü
Prof. Dr. Muhtar Kazımoğlu-İmanov	Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Folklor Enstitüsü Müdürü

1. Taşkent Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Juliboy Eltazarov		
Oturum Salonu: Kültür Merkezi Küçük Salon		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Prof. Dr. Juliboy Eltazarov	Ceditçilerin 'Büyük Türkistan' Düşüncesi ve Çağımızın Türk Dünyası Jeopolitiği Sorunları
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Prof. Dr. Yakubov İslamjon Axmedjanovich	History and Principles of The Development of Abay Studies
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Doç. Dr. İlham Gesebova	Ortak Türk Kültürü Olan Âşıklık Geleneğinde Tanrıçılık İnançları

KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Doç. Dr. Kulzhanova Bakytgul	Ф.Ф.Д., Профессор Берікбай Сағындықұлының Түркологияда Ашқан Ірі Ғылыми Жаңалықтары
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Zhuzbaeva Aray	Фонетикалық Құбылыстардың Түркі Тілдерінде Сөз Жасаудағы Рөлі

2. Aşkabat Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Kenan Semiz		
Oturum Salonu: Kütüphane Konferans Salonu (1. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Dr. Elmira Adilbekova	Куманы и Византия
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Dr. Toxtiev Shuxrat Rustomovich	Краткая история шиитов Мавераннахра и особенности их ритуалов (на примере бухарских и самаркандских «ирони»)
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Madina Kasimova Shaxabitdinova Shohida Hoshimovna	Etymological Analysis of Binary Opposition of “Bakht and Bakhtsizlik” (Happiness and Unhappiness)
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Hamroyeva Orzigul Jalolovna	Cedid Matbaasındaki Klasik Kaynakların İncelenmesi
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Mokhigul Asronova	Classification Types and Approaches of Discourse

3. Hive Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Tolga Bayındır		
Oturum Salonu: Kütüphane Konferans Salonu (2. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Doç. Dr. Erdal Aydoğmuş	Karakalpak Türklerinin Kırk Kız ve Ziyyar Destanı’nda Geçen Deyimler
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Dr. Tolga Bayındır	Ürkün Ayaklanması Ekseninde Şekillenen Türk Dünyası Romanında “Efendi” Kavramı
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Matyakubova Tazagul Radjapovna	The Universal Essence of Yassaviy’s Poetry
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Jurakuziyev Nodirbek Imomkuziyevich	Eski Turk Mifologiyaning Shakllanish Turk – Budda Manbasi “Shaxzodalar Qalayanamqara Va Papamqara” Hikoyasining O’Rni
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Турдибеков Мумин Тураевич	Анализ и классификация морфологической структуры топонимов (на примере топонимов Северного Таджикистана)

4. Astana Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Janar Süyinjanova		
Oturum Salonu: Senato Salonu (Rektörlük 8. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Doç. Dr. Tulebayeva Kuralay	Шәкәрім Құдайбердіұлының «Түрік, Қырғыз-Қазақ, Һәм Хандар Шежіресі» Еңбегі Және Шежіре Дәстүрі
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Dr. Кожахметова Гулим Бакберовна	Қазақ тілін оқытуда ұлттық лексиканың ерекшеліктерін зерделеу
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Dr. Fulya Akman	“Dilde Birlik” Fikri Kapsamında Dinî Söz Varlığına Bakış
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Dr. Бекарыс Нұриман	Баласағұндық Жүсіптің «Құтадғу білік» еңбегіндегі ел басқару мәдениетінің бүгінгі түрік халықтары үшін маңызы
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Malika Aldamzharova	Türk Dünyası Ozanlık ve Âşıklık Geleneği İncelemesine Kültürel Eleştirel Yaklaşım

5. Talas Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Nükhet Eltut Kalender		
Oturum Salonu: Rektörlük Konferans Salonu (4. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Doç. Dr. Nükhet Eltut Kalender	Bağımsızlık Sonrası Kırgızistan Cumhuriyeti Anayasasında “Dil” Konusu ve Rusçanın Statüsü
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Abdushukurov Baxtiyor Bo'ronovich	Kul Tigin Bitigtoshidagi Ijtimoiy-Siyosiy Terminlar
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Хурсанов Нурилом Искандарович	Фразеологические Единицы В Узбекском Коммуникативном Дискурсе
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Ruziyev Akbar Yusupovich Zaripboyeva Nazokat Marat qizi	Phrasemes Associated With National - Cultural Life
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Рысқұлбек Дидар Жылқыбайқызы	Түркі тілдеріндегі сан компонентті фразеологизмдердің ұлттық танымдық сипаты (казак-түрік-қырғыз тілдері негізінде)

6. Türkistan Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Gülümjan Jilkıbay		
Oturum Salonu: Kültür Merkezi Küçük Salon		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Doç. Dr. Gülümjan Jilkıbay	Türk Lehçelerinde Zarflar
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Prof. Dr. İslam Chemeni Doç. Dr. Hossein Khoshbateni	Eski Türk Diline Bir Bakış ve Bu Dilin Kökeni Azerbaycan'da
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Dr. Leila Amin Sharei	«Umai Anna» ve Doğu Efsane ve Mitlerindeki Rolü ve Yeri
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Esra Sezer	Türk Dünyasında Kurumsallaşma Hareketleri
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Abdurakhmanova Nargiza Nusratullayevna	Problems of Language, History and Culture in The Turkic World: Semantic Characteristics of Recipes and Instructions for The Preparation of Uzbek National Dishes

7. Siriderya Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Yerlan Alaşbayev		
Oturum Salonu: Kütüphane Konferans Salonu (1. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Лайло Рахимовна Раупова Шахло Джамаловна Наралиева	Түркі Тілдеріндегі Фразеологизмдер Және Олардың Зерттелуі
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Dr. Xo'janiyazova Shahnoza Satimbayevna	Alisher Navoiyning “Sab'ai Sayyor” Asarida Qo'llangan Harbiy Istilohlar Xususida
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Dr. Ganiyev Avazbek Oybekovich	Zakat System in The Bukhara Emirate Before The Invasion of The Russian Empire
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Gafurova Irodakhon Mukhtarovna	Scientific Research Dedicated to The Confessions of Turkestan

8. Hazar Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Zhazira İssayeva		
Oturum Salonu: Kütüphane Konferans Salonu (2. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Doç. Dr. Zhazira İssayeva	Түрколог ғылым Берікбай Сағындықұлының «Қазақ тілі тарихы» еңбегіндегі жаңа ғылыми тұжырымдар
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Раупова Лайло Рахимовна Зарипбоева Нафосат Маратовна	Ассоциативная интерпретация лингвокультурной фразеологии
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Muminjon Hujayev	Research on The Translations of The Koran Ahmad Zeki Velidi's
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Dr. Gülmira Saulambek	Қазақ және түрік әдебиеттануындағы ортақ арналар
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Dadabayev Xamidulla Aripovich	XVI yuzyillik o'zbek tili terminologiyasining Muhammad Solih qalamiga mansub "Shayboniynoma" asarida ifodalanishi

9. Ötüken Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Hüseyin Yıldız		
Oturum Salonu: Senato Salonu (Rektörlük 8. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Doç. Dr. Hüseyin Yıldız	Osmanlı Devletinde Yenileşme Dönemi Fikir Hareketi Olarak Türkçecilik ve Namık Kemâl'in Mektuplarında Türkçe Algısı
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Dr. Kamil Yaşaroğlu	Kazanlı Din Alimi Şihabüddin Mercani ve Fıkıh Düşüncesi
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Dr. Yerzhan Argynbayev	Türkiye Cumhuriyeti Hatıra Paralarında Türk Dünyası
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Tadjimatova Gulnorakhon Shavkatovna Jo'raboyeva Fotima Zafarjon qizi	The Connection of Archaeological Findings in Central Asia with The Past and Future
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Қ.О. Оралбекова III.Қапантайқызы	Абай Мұрасы – Оқушының Тілдік Тұлғасын Қалыптастырудың Негізі

30.05.2024

10. Altay Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Halil Çetin		
Oturum Salonu: Senato Salonu (Rektörlük 8. Kat)		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 11.00-11.15 TR 09.00-09.15	Dr. Halil Çetin	Kazak Halkının Çocuk Oyunlarının Kültürel Açidan İncelenmesi
KZ 11.15-11.30 TR 09.15-09.30	Uzm. Derya Soysal	Timurlu Rönesansı, Orta Asya'da Sanat ve Bilimin Canlanma Dönemi
KZ 11.15-11.30 TR 09.15-09.30	Uzm. Derya Soysal	Tarihte Orta Asya Kadınının Konumu
KZ 11.30-11.45 TR 11.30-11.45	Dr. Medihanur Argalı Uzm. Derya Soysal	Özbekistan Jeopolitiği: Avrupa Birliği için Stratejik Değeri

ÇEVİRİM İÇİ PROGRAM

29.05.2024

1. Ankara Oturumu (KZ. 13.00-14.00 / TR. 11.00-12.00)		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nurullah Çetin		
Oturum Linki: şifre:		
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 13.00-13.15 TR 11.00-11.15	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Türk Şiirinde Türk Birliği Algısı
KZ 13.15-13.30 TR 11.15-11.30	Prof. Dr. Aslı Yurdigül	Türk Dünyası Yenileşme Döneminde 'Medyada Birlik'in Mümkünatı
KZ 13.30-13.45 TR 11.30-11.45	Kübra Erbayrakçı Prof. Dr. Aslı Yurdigül	Türk Dünyasına Kültürlerarası İletişim Perspektifinden Bakmak
KZ 13.45-14.00 TR 11.45-12.00	Arslanbekova Shakhnozakhon	Role of Central Asia's Turkic Culture Era in Development and Enlightenment
KZ 14.00-14.15 TR 12.00-12.15	Mirzayeva Gulnozaxon Ilxamovna	Linguoculturological Characteristics of Phraseological Units in The World of Turkic Languages

2. Bursa Oturumu (KZ. 13.00-14.00 / TR. 11.00-12.00)		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gıyasettin Aytaş		
Oturum Linki: şifre:		
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 13.00-13.15 TR 11.00-11.15	Prof. Dr. Muharrem Dayanç	Fikir Hareketlerinde Kavramlar Hiyerarşisi
KZ 13.15-13.30 TR 11.15-11.30	Prof. Dr. Gıyasettin Aytaş	XX. yy. Fikir Hareketlerinin Beslendiği Kaynağı Doğru Okumak
KZ 13.30-13.45 TR 11.30-11.45	Doç. Dr. Fethi Nas	Osmanlı Devleti'nde Fikir Ayrılıklarının Tarihsel Gerekçeleri
KZ 13.45-14.00 TR 11.45-12.00	Prof. Dr. Parvız Fırudın Oğlu Kazımı	Türk Dilli Dövlətlərin Kitabxana Mədəniyyəti (Milli Kitabxanaların Əməkdaşlıq İmkanları)
KZ 14.00-14.15 TR 12.00-12.15	Doç. Dr. Mohammad İsmail Qayumoghli	Afganistan Türk Akraba Topluluklarının Tarihi Kimliği ve Fikir Hareketleri

3. Kazan Oturumu (KZ. 13.00-14.00 / TR. 11.00-12.00)		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Tahir Aşirov		
Oturum Linki: şifre:		
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 13.00-13.15 TR 11.00-11.15	Dr. Öğretim Üyesi Vahdet Tarakçı	19. yy. Türk Dünyasındaki Fikir Hareketlerinin Oluşumunda Ceditizm'in Etkisi
KZ 13.15-13.30 TR 11.15-11.30	Doç. Dr. Tahir Aşirov	Ceditçilikten Komünistliğe: H. Sähətmiradov Örneği
KZ 13.30-13.45 TR 11.30-11.45	Doç. Dr. Erkan Karagöz	Ceditçilik, İdil-Ural Yenileşmesi, Tatar Edebiyatı, Abdullah Tukay
KZ 13.45-14.00 TR 11.45-12.00	Doç. Dr. Fatih Veyis Ayşegül Kayar Muslu	Türk Eğitim Tarihinde Usul-i Cedit Hareketi ve Günümüz Eğitime Yansımaları
KZ 14.00-14.15 TR 12.00-12.15	Нематулло Мухамедов	Мавзолей Калдиргач-Бий (Толе-Бий) – Как Культурный Памятник Комплекса Шейх Хованд Тахура

4. Kafkasya Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet Toksoy		
Oturum Linki: şifre:		
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 13.00-13.15 TR 11.00-11.15	Prof. Dr. Ahmet Toksoy	Rus İşgali Karşısında Kafkasya Türklüğü ve Osmanlı Devleti
KZ 13.15-13.30 TR 11.15-11.30	Doç. Dr. Derya Şimşek	Süleyman Demirel'in Türk Dünyasına Bakış Açısı
KZ 13.30-13.45 TR 11.30-11.45	Fatih Demircioğlu Halil Emre Deniz	Türk Dünyasında Ortak Dış ve İç Güvenlik Politikası Oluşturma Çabası: Görüş Benzerlikleri ve Farklılıkları
KZ 13.45-14.00 TR 11.45-12.00	Doç. Dr. Pakizat Adiyeva	Жаһандық дәуірде фольклор мұраларын қолданысқа ендірудегі жаңа әдістер
KZ 14.00-14.15 TR 12.00-12.15	Hakan Yılmaz	Türk Dünyasında Tarihîlik ve Tarihsizlik Sorunsalı: Felsefi Bir Bakış Açısıyla Türk Tarihinin Anatomisi

İKİNCİ OTURUMLAR

5. Bakü Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali Asker		
Oturum Linki: şifre:		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Prof. Dr. Ali Asker	Modernleşme Öncüsü M. F. Ahundzade'yi (1812-1878) Yeniden Okumak (?). Aydın Balayev ve Kamil Veli Nerimanov'un Yaklaşımları Üzerine Eleştirel Bir Bakış
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Prof. Dr. Cavid Qasimov Tufan Altunöz	Mirza Fethali Ahundzade'nin Türk Dünyası İçin Ortak Alfabe Layihası
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Dr. Orhan Gazi Gökçe	Gelenek ve Modern Arasında Bir Çıkış Yolu Usul-i Cedid Bağlamında İsmail Gaspıralı'nın Eğitim Düşüncesi Üzerine Bir İnceleme
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Güneş Guliyeva	Türk Dünyası'nda Modern Bir Reformist: Gaspıralı İsmail Bey ve Eğitim Reformu (1851-1914)
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Doç. Dr. Murat Gür	Gaspıralı'da Bir Anlatı Stratejisi Olarak Karşıolguşallık: <i>Darürrahat Müslümanları</i> ve "Kadınlar Ülkesi"

6. Almatı Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sema Özher		
Oturum Linki: şifre:		
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Prof. Dr. Sema Özher	Dükenbay Dosjanov'un "Farabi" Adlı Eserinde Kendilik Kültürünün İzleri Üzerine Bir Değerlendirme
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Doç. Dr. Gülbanu Duman	Kazak Şair Ötebay Turmanjanov'un Üslubuna Özgü Yenilikçi Yaklaşımlar
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Mustafa GÜLSÜN	Kazakistan Sineması ve Mitoloji
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Dr. Aynur Kenjakulova	Қазақ Графика Өнеріндегі Фольклорлық Мотивтердің Көркем Трансформациясы
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Dr. Leila Kutlu	Güneybatı Altaylar'ın Bir Erken Devir Metalurji Merkezi: Kanay Yerleşimi

7. Bişkek Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Cıldız Urmanbetova		
Oturum Linki:		şifre:
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Prof. Dr. Cıldız Urmanbetova	Küresel Dünya Bağlamında Türkçe Konuşulan Kültür
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Dr. Öğretim Üyesi Nükhet Eltut Kalender	Bağımsızlık Sonrası Kırgızistan Cumhuriyeti Anayasasında “Dil” Konusu ve Rusça’nın Statüsü
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Бижомарт Қапалбек Сейсенбекулы	Түркілердің Бүгінгі Тілдік Интеграциясы, Ана Тілі Мен Төл Жазуы
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Zakeryayeva Gülnar	Rusya’nın Kırgızlara Yönelik Dil Politikası
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Doç. Dr. Mesut Karakulak	Türk-İslam Topluluklarında Fikri ve Kültürel Hareketlilik: Yusuf Akçura’nın Dini ve Toplum Görüşleri Üzerine Bir İnceleme

8. Bahçesaray Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Salim Çonoğlu		
Oturum Linki:		şifre:
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 14.30-14.45 TR 12.30-12.45	Prof. Dr. Salim Çonoğlu	Mekânın Hafızası ya da Mekâna Tutunan Hafıza Şakir Selim’in Şiirlerinde Kırım
KZ 14.45-15.00 TR 12.45-13.00	Doç. Dr. Işıl Işıktaş Sava	Bir Kırım Tatar Aydınının Gözünden Kırım Tatar Edebiyatı ve Kültür Hayatına Dair Notlar: Şakir Selim ve Qırımname-Tamçılar Kitabı
KZ 15.00-15.15 TR 13.00-13.15	Dr. Öğretim Üyesi M. Arif Erzen	Kırımlı Türk Edebiyatlarının Otobiyografik Anlatılarında Esaret, Sürgün, Hürriyet: Volga Kızıl Akarken ve Hatıralarda
KZ 15.15-15.30 TR 13.15-13.30	Мирлан Аманович Наматов	Византия и гекторки
KZ 15.30-15.45 TR 13.30-13.45	Mahmud Recebov Akbar Ruziyev	“Bozkır Arslanı Celaleddin” Dizisi Senaryosuda Cinsiyet Stereotiplerinin Tanımlanması

ÜÇÜNCÜ OTURUMLAR

9. Buhara Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Ferhat Kayacan		
Oturum Linki:		şifre:
SAAT	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Dr. Ferhat Kayacan	Lise Müfredat Programı Esbab-ı Mucibe Lahiyası’nda Türk Dünyası Edebiyatları (1340)
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Dr. Aslıhan Keleş Kurtoğlu	Ortaöğretim Seviyesinde Okutulan “Ortak Türk Edebiyatı” Ders Kitabındaki Şiirlerde Millî Duygu ve Kültür
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Bekir Karaca	Osmanlı Devleti’nde Eğitim Yenileşmesi: İptidai Mektepleri
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Mislina Derdiyok	Ali Şir Nevâyî’nin “Mahbûbu’l- Kulûb”ı ile Abay Kunanbayev’in “Kara Sözleri”nin Karşılaştırmalı Bir Anlatım Denemesi
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Salide Şerifova	Süreyya Ağaoğlu’nun “Bir Ömür Böyle Geçti: Sessiz Gemiye Beklerken” Eserinde Olgu ve Belgenin İki Bağımsız Olay Olarak Tezahürü
KZ 17.15-17.30 TR 15.15-15.30	Parvin Alizada	Orta Asya’da Bilimsel ve Pedagojik Yaratıcı Faaliyet Gösteren Karabağ’ın Önemli Aydınları

10. Kaşgar Oturumu	
Oturum Başkanı: Dr. Öğretim Üyesi Şahin YILDIZ	
Oturum Linki: şifre:	
SAAT	Bildiri BaşlığıKonusmacı Ad-Soyad
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Türk Atasözlerinde Unvan Grupları Dr. Öğretim Üyesi Şahin Yıldız
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Ekokurgusal Okuma: Cengiz Aytmatov'un Eserlerinde Ekolojik Şiddet ve YasDr. Gökşen Yıldırım
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Siyasetin Şekillendirdiği Şair: AhmedîDr. Emrah Gülüm
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Eski Türk Dilinin ve Kültürünün Tanıtılmasında Müzelerin Rolü: Gobustan Müzesi ÖrneğiÖğr. Gör. Dr. Nazmi ŞEN
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Yusuf Has Hacıp'in Kutadgu Bilig'de Bilgiyle Mutluluk Arasında Kurduğu İlişkiArş. Gör. Mehmet Yazıcı
KZ 17.15-17.30 TR 15.15-15.30	1916 Ayaklanması "Ürkün" Katliamının Aman Saspaev'in Tatim Tuz Hikâyesine YansımalarıMihriban Erinç

11. Şuşa Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Vefa İbrahim		
Oturum Linki: şifre:		
SAAT	Konusmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Doç. Dr. Vefa İbrahim	Azerbaycan ve Büyük Britaniya Halklarının Folklorunda Mevsimlik Törenler
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Mehmet Gökhan Özçubukçu	Azerbaycan'da Ulus Bilincinin Gelişmesi: Yenileşme, Milli Uyanış ve Basın
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Dr. Gıyas Şüküroğlu	Azerbaycan Siyasi Tefekküründe Cumhuriyet Düşüncesinin Oluşumunun Tarihi Arka Planı (1917-1918)
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Dr. Esra Akpınar	"Yenileşme Dönemi" Azerbaycan Şiiri ve Türk Şiirinde Ortak Fikir ve Özellikler
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Məmmədova Samirə Atakişiyeva Aygün	Creation and Development of Telations Between Azerbaijan and Kazakhstan

12. Kerkük Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. H. Yasemin Mumcu		
Oturum Linki: şifre:		
SAAT	Konusmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 16.00-16.15 TR 14.00-14.15	Prof. Dr. H. Yasemin Mumcu	<i>Sırâtı müstakim ve Sebîlürreşad</i> Dergileri Kapsamında Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya, Çin ve İran Türkleri/Müslümanları Arasındaki Münasebetler
KZ 16.15-16.30 TR 14.15-14.30	Bilal Sağlam	<i>Tarih Dünyası</i> Mecmuasında Türk Kültür Tarihi ile İlgili Fasıllar
KZ 16.30-16.45 TR 14.30-14.45	Doç. Dr. Şener Şükrü Yiğitler	Türkçülüğü Yeniden Üretmek-Ziya Gökalp'in <i>Küçük Mecmua</i> Dönemi
KZ 16.45-17.00 TR 14.45-15.00	Abdulhamit Deniz	<i>Tarihten Sesler</i> Dergisinde Türk Tarihi ve Edebiyatı
KZ 17.00-17.15 TR 15.00-15.15	Soatova Gulzoda Nurmamat kızı	Adabıy Tanqıdga Oıd Maqolalarda Badıy Matn Talqını ("Maorif Va O'Qitg'Uvchi" Jurnalı Asosida)

13. Van Oturumu		
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Gamze Özok		
Oturum Linki:		şifre:
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 17.30-17.45 TR 15.30-15.45	Dr. Öğretim Üyesi Gamze Özok	<i>Uçan Kedi</i> 'nin Çocukların Sözcük Dağarcığına Yönelik Katkıları
KZ 17.45-18.00 TR 15.45-16.00	Öğr. Gör. Zeynep Kişi	Çocuklarda Hayvan Sevgisini Geliştirmeye Yönelik Bir Örnek: <i>Uçan Kedi</i>
KZ 18.00-18.15 TR 16.00-16.15	Öğr. Gör. Emin Emrullah Erol	<i>Uçan Kedi</i> 'de Değerler Eğitimi
KZ 18.15-18.30 TR 16.15-16.30	Esra Alkan	<i>Uçan Kedi</i> 'ye Yapısal Açıdan Bakmak
KZ 18.30-18.45 TR 16.30-16.45	Berivan Yılmaz	<i>Uçan Kedi</i> 'de Temel Değerler

14. Selanik Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç.Dr. Nuran Başoğlu		
Oturum Linki:		şifre:
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 17.45-18.00 TR 15.45-16.00	Dr. Betül Mutlu Doç.Dr. Nuran Başoğlu	Memduh Şevket Esendal, Kızıma Mektuplar, Eğitim
KZ 18.00-18.15 TR 16.00-16.15	Doç. Dr. Volkan Marttin	Tokmok Darü'l-mu'allimin Kursu veya Nâm-ı Diğer Semerkand Bilim Yurdu Üzerine
KZ 18.15-18.30 TR 16.15-16.30	Aysel Duman	Necati Cumalı'nın Romanlarında Kadın Kimliği
KZ 18.30-18.45 TR 16.30-16.45	Dr. Elif Aydın	Yurt Değişikliği mi Dil Değişikliği mi? Mübadelenin Romanı "Zesto Psomi"

15. Rumeli Oturumu		
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Şahmurat Arık		
Oturum Linki:		şifre:
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 17.30-17.45 TR 15.30-15.45	Prof. Dr. Şahmurat Arık Özgür Arslangörür	Modern Bir Romanın Postmodern Bir Seneryoya Dönüştürülmesinde <i>Küçük Prens</i> Örneği ve Modernizmin Eleştirisi
KZ 17.45-18.00 TR 15.45-16.00	Sara Elsebaei	Halide Edip, Ateşten Gömlek, Muhibuddîni'l Hatib, İdeoloji, Siyaset, Dirijizm
KZ 18.00-18.15 TR 16.00-16.15	Fatma Bağırkan Prof. Dr. Şahmurat Arık	Hasan Ali Toptaş'ın 'Gölgesizler' Romanı ve Modernizmin Gölgesinden Postmodernizme Sığınan Gölgesizler
KZ 18.15-18.30 TR 16.15-16.30	Özgür Arslangörür	Posthümanizm Kuramı Bağlamında Megaverse Romanında İnsan-Teknoloji-Toplum İlişkisi Üzerine Bir İnceleme
KZ 18.30-18.45 TR 16.30-16.45	Devrim Gençer Kızılırmak	Leyla ile Mecnun Televizyon Dizisinde Üstkurmaca Yoluyla Gerçeğin Dönüştürülmesi

16. Kızılorda Oturumu		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Tuba Alptekin		
Oturum Linki:		şifre:
Saat	Konuşmacı Ad-Soyad	Bildiri Başlığı
KZ 17.30-17.45 TR 15.30-15.45	Dr. Mahmut Delen	Türk Halk Edebiyatında İhtilafı Bir Konu: Neye Türkü Denir, Neye Denilmez
KZ 18.00-18.15 TR 16.00-16.15	Dr. İrfan Yurt	Türk Dünyasında Gastronomi: Lezzetin İzinde Dil, Tarih ve Kültür
KZ 18.15-18.30 TR 16.15-16.30	Zeynep Dilek Öz	Türk Kültüründe Sağaltım Yeri Olarak Değirmenler
KZ 18.30-18.45 TR 16.30-16.45	Dr. Akramjon Kodirovich Dekhkono	The Tragedy of Heroes "Khamsa"

KAPANIŞ OTURUMU

Moderatör: Doç. Dr. Abdulkadir Öztürk	
Oturum Salonu: Senato Salonu (Rektörlük 8. Kat)	
SAAT	Konuşmacılar
KZ 12.15-13.00 TR 10.15-11.00	Prof. Dr. Zeki Taştan
	Prof. Dr. İřlam Jemeney
	Prof. Dr. Juliboy Eltararov
	Doç. Dr. İlhame Gasebova

Sunuş

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Manas Üniversitesi ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin organzesinde 29-31 Mayıs 2024 tarihlerinde Türkistan'da yüz yüze ve çevrim içi (hibrit) olarak "Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu"nu düzenlemek istediğimiz zaman gayemiz modernleşme süreci ve fikir hareketleriyle edebiyattan tarihe, dilden kültüre, felsefeden siyasi ilişkilere kadar geniş bir konu yelpazesinde Türk dünyasını tartışmaktı. Ancak kısa bir süre içerisinde sempozyuma beklediğimizin üzerinde bir katılım olacağını düşünmemiştik. Görünen o ki bu teveccüh aynı zamanda Türk dünyasındaki fikirsel ve kültürel alışverişin Türkiye'den dünyaya varıncaya kadar geniş bir yelpazede alaka uyandırdığının da bir resmiydi.

Türk dünyasında kültürel, sanatsal, bilimsel anlamda çok önemli ilişkiler devam ediyor. Bu ilişkiler en üst seviyede gerçekleştirildiği gibi akademisyenler, sanatçılar, iş insanları, uzmanlar ve daha pek çok düzeyde artarak sürüyor. Nitekim sempozyum bildirilerinin kitaplaşma sürecinde Türk dünyasında çok güzel gelişmeler yaşandı. Tarihsel anlamda çok önemli olan gelişmelerin birincisi "Ortak Türk Alfabeti"ne dair mutabakattı. Uzun süredir çalışmalarını sürdüren Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu, 9-11 Eylül tarihlerinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de yapılan toplantıda Ortak Türk Alfabeti üzerinde uzlaştıklarına dair bir bildiri yayımladı. Akademik ve kültürel anlamda çok büyük bir değeri olan bu haberi Türk Devletleri Teşkilatının ortak bayrağının kabulü takip etti. Türk Devletleri Teşkilatının Bışkek'teki 11. Devlet Başkanları Zirvesi'nde (6 Kasım 2024) Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye ve Özbekistan liderlerinin ortak kararıyla yeni Türk Bayrağı kabul edildi. Biz de bu güzel haberi sempozyuma da taşıyarak kitabın kapağına Türk Bayrağını iç kapağa da Ortak Türk Alfabetini koymayı uygun gördük.

Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu'na Türkiye ve yurt dışından birçok akademisyen ve uzman katıldı. Bu sayının artmasında Türkiye'deki ve yurt dışındaki birçok üniversitenin sempozyum ilan metnini web sayfalarında paylaşımlarının önemli bir katkısı oldu. Bu tavır, Türk üniversitelerinin Türk dünyasındaki bilimsel çabalara büyük destek verdiklerinin bir göstergesiydi. Ayrıca sempozyuma ortak olan Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Musa Kâzım Arıcan telekonferansla katılımcılara hitap etti. Türk dünyasına ait bu tür bilimsel çabaların Türk dünyasındaki tüm üniversiteler tarafından sahiplenilmesi geleceğe dair birlikteliklerin daha da sağlamlaşması adına oldukça önemlidir.

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Kültür Merkezi'nde başlayan sempozyumda açılış konuşmalarından ilkinin Rektör Dr. Janar Temirbekova yaptı. Ardından Rektör Vekili Prof. Dr. Naci Genç konuşmasına devam etti. Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Genel Sekreteri Prof. Dr. Oktay Özgül'ün ardından TÜRKSOY Genel Sekreter Yardımcısı Sayit Yusuf'un konuşmalarıyla açılış konuşmaları tamamlandı.

Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu'nun açılış oturumu Prof. Dr. Zeki Taştan'ın moderatörlüğünde devam etti. Oturuma Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinden Prof. Dr. Şakir İbrayev; Al - Farabi Kazak Milli Üniversitesinden Prof. Dr. İslam Jemeney; Tabriz Üniversitesinden Doç. Dr. Hossein Khoshbateni; Özbekistan Devlet Sanat ve Medeniyet Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Marufjon Yuldashev; Özbekistan Bilimler Akademisi Ali Şir Nevai Müzesi Müdürü Prof. Dr. Jabbor Eshonkul ile Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Folklor Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Muhtar Kazımoğlu-İmanov katıldı. Program eş zamanlı olarak yüz yüze ve çevrim içi olarak iki gün devam etti. Türkistan'da on oturumda gerçekleşen yüz yüze sempozyuma 57'si yabancı uyruklu 65 akademisyen; çevrim içi oturumlarda da 65'i Türk 91 akademisyen katıldı.

Sempozyum metinlerinin kitaplaşma sürecinde Türkiye'den Türk dünyası yenileşme dönemi fikir hareketleri kapsamında sunulan bildirilerin basılması fikri benimsendi. Kapsama giren metinler, uzun bir hakem sürecinden geçirildi. Gelen metinler arasından 40'ı yabancı uyruklu; 35'i Türk akademisyenin

yazdığı 64 makale kabul edildi. Metinleri sıralarken ortak konu ve ülkeler bazında bir tasnife gidildi. Metinler Türkçe, Kazakça, İngilizce gibi yazarların kaleme aldıkları dilde yayımlandı. Akademi ve özellikle Türk dünyasının daha kolay ulaşması ve her yerden okunabilmesi amacıyla da bildirilerin e-kitap olarak yayımlanmasına karar verildi. Bu hususta külfeti üstlenen Hiperyayın yetkililerine teşekkür ederiz.

Türk Dünyası Yenileşme Dönemi Fikir Hareketleri Uluslararası Sempozyumu'nun Türk dünyası başta olmak üzere akademi camiasına bir nebze de olsa katkı sunması temennisiyle Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Muhittin Şimşek; Rektör Dr. Janar Temirbekova, Rektör Vekili Prof. Dr. Naci Genç; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hamdullah Şevli; TÜRKSOY Genel Sekreteri Sultan Raev ve Genel Sekreter Yardımcısı Sayit Yusuf'a; Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN ve Genel Sekreter Prof. Dr. Oktay Özgül'e; Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü, Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Musa Kâzım Arıcan ile tüm katılımcılara, akademisyen ve uzmanlara, düzenleme kurulu ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Zeki TAŞTAN
(Düzenleme Kurulu adına)

Türk Dünyasında Ortak Dış ve İç Güvenlik Politikası Oluşturma Çabası: Görüş Benzerlikleri ve Farklılıkları

Fatih DEMİRCİOĞLU, Halil Emre DENİŞ***

Öz

Türk Dünyası ülkeleri, ortak bir dış politika ve güvenlik politikası oluşturma amacıyla çeşitli çabalar içerisinde. Bu süreçte karşılaşılan zorluklar dikkate alındığında, ortak bir politika geliştirme sürecindeki görüş benzerlikleri ve farklılıklarını incelemek önemlidir. Bu bildiride, Türk Dünyası ülkeleri arasındaki dış politika ve güvenlik alanlarında ortak bir politika oluşturma sürecinin dinamikleri ele alınarak, bu alandaki zorluklar ve çözüm önerileri değerlendirilmektedir. Türk Dünyası'nın coğrafi, tarihi ve kültürel bağlarına rağmen üye ülkeler arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar, tarihi geçmişlerden kaynaklanan siyasal ve kültürel farklılıklar, ekonomik yapıdaki çeşitlilik ve dış müdahalelerin etkisi gibi unsurlardan kaynaklanmaktadır. Bu çeşitlilik, ortak bir dış politika ve güvenlik politikası oluşturma sürecini karmaşık hale getirmektedir. Türk Dünyası ülkeleri, bölgesel güvenlik ve istikrarı korumak, terörle mücadele etmek ve ekonomik iş birliğini geliştirmek gibi ortak çıkarlara sahiptir. Ancak, farklı tarihi ve siyasal deneyimler, ülkelerin bu konulara farklı perspektiflerle yaklaşmasına neden olabilir. Örneğin, bazı ülkeler bölgesel güçlerle yakın ilişkiler içerisindeyken, diğerleri tarafsız politikalar izleyebilirler. Bu durum, ortak politika oluşturma sürecinde çıkar çatışmalarına ve müzakere zorluklarına yol açabilir. Büyük güçlerin bölgedeki etkisi de Türk Dünyası ülkelerinin dış politika ve güvenlik politikalarını şekillendirebilir. Özellikle Rusya'nın bölgedeki etkisi ve Çin'in artan ekonomik gücü, Türk Dünyası ülkelerini dış politikada dengeleme politikaları izlemeye yönlendirebilir. Bunun yanı sıra, Avrupa Birliği'nin genişleme politikası, Türk Dünyası ülkelerini Avrupa ile ilişkileri yeniden değerlendirmeye itmektedir. Tüm bu faktörler ortak dış ve güvenlik politikası oluşturma sürecini etkileyebilir. Ancak, bu zorluklara rağmen, Türk Dünyası ülkelerinin ortak bir dış politika ve güvenlik politikası oluşturma çabaları önemlidir. Bu sürecin hızlandırılması için üye ülkeler arasındaki görüş farklılıklarının giderilmesi ve ortak çıkarların belirlenmesi gerekmektedir. Bu gerçekleştiği takdirde Türk Dünyası'nın arzulanan kapsamlı bütünleşme süreci de hızlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası

EFFORTS TO CREATE A COMMON FOREIGN AND INTERNAL SECURITY POLICY IN THE TURKISH WORLD: SIMILARITIES AND DIFFERENCES IN VIEWS

Abstract

Turkic World countries are making various efforts to create a common foreign and security policy. Considering the difficulties encountered in this process, it is important to examine the similarities and differences of views in the process of developing a common policy. In this paper, the dynamics of the process of creating a common policy in the fields of foreign policy and security among the countries of the Turkic World are discussed and the difficulties and solution suggestions in this field are evaluated. Despite the geographical, historical and cultural ties of the Turkic World, there are significant differences between member countries. These differences arise from factors such as political and cultural differences arising from historical backgrounds, diversity in the economic structure and the impact of foreign in-

* Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Hakkari, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0001-7057-0795>; fatihdemircioglu@hakkari.edu.tr.

** Doç. Dr., Hakkari Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Hakkari, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0002-9830-5624>, halilemredeniz@hakkari.edu.tr

terventions. This diversity complicates the process of establishing a common foreign and security policy. Turkic World countries have common interests such as maintaining regional security and stability, fighting terrorism, and developing economic cooperation. However, different historical and political experiences may cause countries to approach these issues from different perspectives. For example, some countries maintain close relations with regional powers, while others may pursue neutral policies. This can lead to conflicts of interest and negotiation difficulties in the joint policy-making process. The influence of great powers in the region can also shape the foreign and security policies of the Turkic World countries. In particular, Russia's influence in the region and China's increasing economic power may lead the Turkic World countries to follow balancing policies in foreign policy. In addition, the expansion policy of the European Union pushes the Turkic World countries to re-evaluate their relations with Europe. All these factors can affect the process of establishing a common foreign and security policy. However, despite these difficulties, the efforts of the Turkic World countries to create a common foreign and security policy are important. In order to accelerate this process, differences of opinion between member countries must be resolved and common interests must be identified. If this happens, the desired comprehensive integration process of the Turkic World will accelerate.

Keywords: Turkic World, Common Foreign and Security Policy

Introduction

The Turkic World is a region with strong cultural and historical ties, including Turkey, Azerbaijan, Turkmenistan, Uzbekistan, Kazakhstan and Kyrgyzstan. Efforts of these countries to establish a common foreign and security policy face various difficulties despite their geographical, historical and cultural proximity.

Turkic World countries have a common history and culture. This partnership paved the way for the establishment of organizations such as the Organization of Turkic States and efforts to develop common policies. However, each country's own historical experiences and political background cause differences in foreign policy approaches.

Although the Turkic World countries have common cultural and historical ties, they have various differences and dynamics in their foreign policies. While evaluating the relations of these countries with each other, it is important to identify the divergent views and policies of Turkey, Azerbaijan, Turkmenistan, Uzbekistan, Kazakhstan and Kyrgyzstan in their foreign policies.

In this study, the similarities and differences in the foreign and security policies of the Turkic World countries will be examined, and the obstacles and solution suggestions in the process of creating a common policy will be evaluated.

A General Overview Of The Relations Of The Turkic World Countries With Each Other

The "two states, one nation" mentality prevails between Türkiye and Azerbaijan. Türkiye is a strong supporter of Azerbaijan in the Karabakh conflict. Energy projects deepen cooperation. Turkmenistan's neutrality policy keeps its relations with Türkiye limited. Economic and energy cooperation is limited, but a moderate improvement in relations has been observed in recent years. Uzbekistan's relations with Türkiye developed positively after Shavkat Mirziyoyev became President in 2016. Uzbekistan's opening-up policy has increased economic and cultural cooperation with Türkiye. Türkiye and Kazakhstan have developed extensive economic and trade relations. Relations have been strengthened by emphasizing common history and culture. There is also cooperation in the fields of education and tourism. Türkiye is one of the first countries to recognize Kyrgyzstan's independence. While there is strong cooperation in the educational and cultural fields, political tensions may occur from time to time (Özsoy, 2024; Rahmanov, 2022; Şimşek & Kurt, 2021; Diyarbakırlıoğlu & Yiğit, 2014; Argalı, 2023).

Disputes between Azerbaijan and Turkmenistan over energy resources in the Caspian Sea occasionally increase tension. However, cooperation and diplomatic dialogue have improved in recent years. Relations between Azerbaijan and Uzbekistan are generally friendly, and trade and cultural ties are strengthening. Common Turkish heritage is emphasized. Azerbaijan and Kazakhstan are deepening cooperation in the fields of energy and transportation. They act jointly in projects involving the Caspian Sea. Cultural and economic ties between Azerbaijan and Kyrgyzstan are strong. Education and tourism collaborations stand out (Özsoy, 2024).

Turkmenistan and Uzbekistan cooperate in line with mutual pragmatic and economic interests. Cooperation on border security and water resources comes to the fore. Turkmenistan and Kazakhstan cooperate in energy and transportation projects. Relations have gained an important dimension due to strategic interests in the Caspian Sea. There is limited cooperation between Turkmenistan and Kyrgyzstan. Turkmenistan's neutrality policy limits its relations with Kyrgyzstan to the economic and energy fields (Rahmanov, 2022).

Uzbekistan and Kazakhstan have expanded economic and commercial cooperation. As the two largest economies in Central Asia, they act together on regional stability and security issues. Uzbekistan and Kyrgyzstan have recently improved relations, despite border problems. Water resources and agriculture cooperation issues are important (Şimşek & Kurt, 2021).

Kazakhstan and Kyrgyzstan are in economic and cultural cooperation. Trade volume and transportation projects between the two countries are developing. Although Kyrgyzstan has geographically more limited economic resources than other Turkic World countries, there are extensive collaborations in education and cultural fields. It has strong cultural ties with Türkiye and Azerbaijan, and focuses on economic cooperation with Turkmenistan and Uzbekistan (Diyarbakırlıoğlu & Yiğit, 2014; Argalı, 2023).

Foreign Policy Goals Of Turkic World Countries

Relations between the countries of the Turkic World are largely based on cultural and historical ties. However, each country has its own unique foreign policy goals and strategies:

Türkiye carries out an active foreign policy in line with its goal of becoming a regional power. For Azerbaijan, energy resources and the Karabakh issue constitute the cornerstones of its foreign policy. Turkmenistan draws attention with its constant policy of neutrality in the region. Uzbekistan turned towards more regional cooperation during the Mirziyoyev period. While Kazakhstan stands out in energy and economic cooperation, Kyrgyzstan focuses on education and cultural cooperation.

Although there are common interests, relations between these countries can be tense from time to time as national interests come to the fore. But in general, the tendency towards cooperation and solidarity is strong.

Approaches Of Turkic World Countries To Current International Problems

The approaches of the Turkic World countries to current international problems differ according to their foreign policy priorities and diplomatic positions. Below, differences in their approaches to international issues that are not directly related to each other and points that may cause disagreement are evaluated:

Türkiye, especially during the AK Party government, followed a pro-Palestinian policy and adopted a critical attitude towards Israel. Turkey reacted harshly to issues such as attacks on Gaza and the status of Jerusalem. Türkiye tries to maintain balanced relations with Russia and Ukraine. It follows a balance policy within the framework of the security of the Black Sea and the Montreux Straits Convention. While supporting the territorial integrity of Ukraine, it also maintains economic and energy cooperation with Russia. Turkey has criticized China's policies towards Uyghur Turks from time to time, but has tried to keep these criticisms balanced due to economic interests and diplomatic relations (Kara & Sözen, 2016).

Azerbaijan has good relations with Israel, cooperating especially in the fields of defense and energy. However, as a Muslim country, it is also sensitive to the Palestinian issue. It tries to maintain this balance. While Azerbaijan maintains close relations with Russia, it also has friendly ties with Ukraine. Therefore, it

generally adopts a neutral attitude and follows careful diplomacy. Azerbaijan has developed strong economic and political relations with China. It prefers to remain officially silent on the Uyghur issue (Özsoy, 2024).

Due to its policy of neutrality, Turkmenistan does not get involved in such international conflicts and generally does not take an official stance. Turkmenistan follows a neutral and careful policy due to its historical and economic ties with Russia. Due to its energy and economic cooperation with China, Turkmenistan remains silent on the Uyghur issue and does not take an official stance on this issue (Rahmanov, 2022).

Uzbekistan generally maintains a neutral stance on the Arab-Israeli conflict. It follows a neutral policy to maintain regional stability. While Uzbekistan maintains its strong relations with Russia, it also wants to develop good relations with Ukraine. It follows an impartial and careful balance policy. Due to its strong economic relations with China, Uzbekistan does not take an official stance on the Uyghur issue and generally remains silent (Şimşek & Kurt, 2021).

Kazakhstan generally maintains a neutral stance in international conflicts. However, as a member of the Organization of Islamic Cooperation, it is sensitive to the Palestinian issue. Kazakhstan follows a cautious policy due to its deep economic and security ties with Russia. It maintains a neutral stance and maintains diplomatic relations with Ukraine. Due to its strategic economic relations with China, Kazakhstan does not take an official stance on the Uyghur issue and generally remains silent on the issue (Diyarbakırlıoğlu & Yiğit, 2014).

Kyrgyzstan generally maintains a neutral stance on the Arab-Israeli conflict and focuses on its regional policies. It is sensitive to the Palestinian issue, but maintains an officially neutral stance. Kyrgyzstan follows a cautious policy due to its strong economic and security ties with Russia. Generally prefers to remain neutral. Kyrgyzstan does not take an official stance on the Uyghur issue and remains silent due to its economic and commercial relations with China (Argalı, 2023).

Points Of Similarity In The Foreign Policies Of The Turkic World Countries

Despite their ties based on common history and culture, the countries of the Turkic World exhibit various similarities and differences in foreign policy and security issues. In the common policy-making process, issues such as regional security and stability, the fight against terrorism, and economic cooperation are generally areas of agreement.

Turkic World countries have common interests in maintaining regional security and stability. Preventing regional conflicts and resolving existing conflicts are among the common goals of these countries. However, each country's approach to this issue may differ. For example, while Turkey actively uses its military power as a member of NATO, Turkmenistan follows a policy of neutrality (Jumayev, 2023).

The fight against terrorism is another important issue on which the countries of the Turkic World agree. The activities of radical terrorist organizations in the region require these countries to establish a common security policy. However, the methods used in the fight against terrorism and approaches to international cooperation may differ (Jumayev, 2023).

Economic cooperation is one of the common interests of the Turkic World countries. Collaborations in the fields of energy, trade, and transportation aim to strengthen the economies of these countries. However, each country's economic structure and strategic interests may affect the scope and nature of these collaborations. In particular, differences in the use and distribution of energy resources can make cooperation in this area difficult (Jumayev, 2023).

Divergence Points In The Foreign Policies Of The Turkic World Countries

Turkic World countries display various differences in their policies towards current international problems. These differences are generally shaped in line with the strategic interests, economic ties, and regional policies of the countries. The most obvious differences and potential sticking points are:

Turkey's pro-Palestinian policy and harsh stance against Israel may conflict with Azerbaijan's close relations with Israel. In the context of the Russia-Ukraine war, differences can be observed between Turkey's balance policy and the stances of other Central Asian countries close to Russia. Turkey's occasional raising of its voice on the Uyghur issue may conflict with other Turkic World countries that have strong economic ties with China.

These differences are a reflection of the efforts of the Turkic World countries to protect their interests in the international arena and maintain diplomatic relations. However, despite these differences, the tendency towards cooperation and solidarity is generally strong.

Türkiye, as a NATO member country integrated with the West, plays an active role in regional and global politics. This largely shapes Turkey's foreign policy approach and also plays a decisive role in its relations with the countries of the Turkic World. While Turkey generally takes a strong stance on issues such as the Palestinian issue, it follows a policy of balance with great powers such as Russia and China.

As an energy-rich country, Azerbaijan has built its foreign policy on economic interests. Its close relations with Israel and its position on the Karabakh issue determine Azerbaijan's foreign policy dynamics. This shows that although it follows a compatible foreign policy with Türkiye in many areas, it may differ on issues such as Israel.

Due to its policy of neutrality, Turkmenistan generally does not get involved in international conflicts. While this shapes Turkmenistan's foreign policy, it also determines its relations with other Turkic World countries. A policy of neutrality may impose limitations, especially on regional security cooperation.

During the reign of Shavkat Mirziyoyev, Uzbekistan started to attach more importance to regional cooperation by adopting a policy of opening up to the outside world. However, Uzbekistan's historically isolated policies have created certain difficulties in its relations with other Turkic World countries.

Kazakhstan stands out as a regional power due to its extensive energy resources and strategic location. Strong economic relations with Russia and China largely shape Kazakhstan's foreign policy. This allows Kazakhstan to play an important role within the Turkic World but also brings with it the influence of the great powers.

Although Kyrgyzstan has more limited economic resources than other Turkic World countries, it attaches great importance to education and cultural cooperation. Kyrgyzstan's foreign policy approach is generally neutral and pragmatic, trying to maintain balance among the major powers.

Effects On The Turkic World's Efforts To Establish A Common Foreign And Security Policy

The different historical and political experiences of the Turkic World countries complicate the process of establishing a common foreign and security policy. While Turkey has close relations with the West as a NATO member, Central Asian countries established closer relations with Russia and China after gaining their independence. This situation makes security cooperation between countries difficult.

Diversity in economic structures and foreign interventions are another factor affecting common policy-making efforts among the Turkic World countries. The energy wealth of Azerbaijan and Kazakhstan plays an important role in determining the foreign policy priorities of these countries. Turkmenistan and Uzbekistan, on the other hand, follow a more independent and impartial foreign policy to achieve their economic development goals.

The influence of great powers in the region shapes the foreign and security policies of the Turkic World countries. Russia's historical and military presence in the region plays an important role in the foreign policy preferences of these countries. Although China's increasing economic power and the Belt and Road Initiative increase the economic cooperation of the countries in the region, they also limit their political independence. The expansion policies of the European Union direct the Turkic World countries to re-evaluate their relations with Europe.

Conclusions

In the process of creating a common foreign and security policy, various differences of opinion and disagreements may arise among the countries of the Turkic World. These differences arise from factors such as political and cultural differences arising from historical backgrounds, diversity in economic structure and the impact of foreign interventions.

Each of the Turkic World countries has different historical and political backgrounds. This affects their approach to foreign policy and security issues. For example, while Turkey has taken important steps in the process of integration with the West, Turkmenistan has adopted a policy of neutrality. These differences can create difficulties in the process of joint policy-making.

The economic structures and resources of the Turkic World countries are different from each other. While energy-rich countries such as Kazakhstan and Azerbaijan play a decisive role in energy policies, countries such as Kyrgyzstan and Uzbekistan are trying to increase economic diversity. These differences can lead to disagreements about economic cooperation and joint projects.

The influence of great powers in the region shapes the foreign and security policies of the Turkic World countries. Russia's historical and strategic influence in the region, China's increasing economic power and the European Union's expansion policies may cause these countries to pursue balancing policies in foreign policy. This may lead to conflicts of interest in the joint policy-making process.

The foreign and security policies of the Turkic World countries are shaped by the influence of the great powers in the region. In particular, Russia's influence in the region and China's increasing economic power significantly affect the policies of these countries.

Russia has historically had a strong influence in Central Asia and the Caucasus. Countries such as Kazakhstan, Kyrgyzstan and Turkmenistan have deep economic and security ties with Russia. This causes Russia's policies and strategic goals in the region to have a significant impact on the Turkic World countries.

China has increased its economic relations with the Turkic World countries within the scope of the "One Belt One Road" initiative. Especially Kazakhstan and Turkmenistan play an important role in China's energy and trade projects. China's increasing economic power shapes the foreign policy and security strategies of these countries.

The expansion policy of the European Union has caused the Turkic World countries to re-evaluate their relations with Europe. In particular, Türkiye has taken important steps in the EU membership process and this process has affected Turkey's foreign policy priorities. Other Turkic World countries are also trying to improve their relations with Europe.

Turkic World countries face various difficulties within the scope of their efforts to establish a common foreign and security policy. In order to overcome these difficulties, it is necessary to eliminate differences of opinion between member countries and identify common interests. In this process, the following solution suggestions can be taken into consideration:

Establishing regular dialogue and negotiation mechanisms among member states can help resolve differences of opinion. These mechanisms enable the identification of common interests and the expansion of areas of cooperation. Implementing joint projects in economic, commercial and security fields can strengthen cooperation between member countries. Especially energy and transportation projects can deepen this cooperation. Common strategies should be developed to ensure regional security and stability. Cooperation on counterterrorism and border security can enhance regional security. Turkic World countries can shape their foreign policy and security strategies independently by establishing balanced relations with great powers. This facilitates the process of joint policy making.

As a result, although the Turkic World countries face various difficulties in the process of establishing a common foreign and security policy, these efforts are important. Eliminating differences of opinion among member countries and identifying common interests can contribute to accelerating this process. If this happens, the desired comprehensive integration process of the Turkish World will accelerate.

References

- Argalı, M. (2023). The Place and Importance of Kyrgyzstan in Turkish Foreign Policy from a Constructivist Perspective. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(2), 797-817. <https://doi.org/10.33206/mjss.1255440>
- Diyarbakırlıoğlu, K., & Yiğit, S. (2014). Kazakh Multi Vector Foreign Policy in Action. *Alternatives: Turkish Journal of International Relations*, 13(4), 70-82. <https://doi.org/10.21599/atjir.97918>
- Jumayev, F. (2023). Organization of Turkic States: Politics, Economics, Cultural Collaborations and 2040 Vision. In Y. U. Uzun & H. Kaya (Eds.), *bilig*, (No. 107, pp. 223-232). Nobel. <https://doi.org/10.12995/bilig.10708>
- Kara, M., & Sözen, A. (2016). Change and Continuity in Turkish Foreign Policy: Evaluating Pre-AKP and AKP Periods' National Role Conceptions. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 13(52), 47-66. <https://doi.org/10.33458/uidergisi.463083>
- Özsoy, B. (2024). Relations of Azerbaijan with Central Asian Turkic States within the framework of the Organisation of Turkic States. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11(2), 1000-1013.
- Rahmanov, A. (2022). Turkmenistan's Neutral Foreign Policy: Peace, Security and Sustainable Development. *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 27(1), 122-137.
- Şimşek, N., & Kurt, A. S. (2021). Evaluation of the Economic Relations between Turkey and Uzbekistan. *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 26(1), 121-151.